

Závěrečná zpráva Akreditační komise o hodnocení doktorských studijních programů na Lékařské fakultě v Plzni Univerzity Karlovy v Praze

červen 2013

O zahájení hodnocení doktorských studijních programů (dále jen DSP) rozhodla Akreditační komise (dále jen AK), která podle §84 odst. 1, písmeno a) zákona o vysokých školách pečuje o kvalitu vysokoškolského vzdělávání a všestranně posuzuje vzdělávací, vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnosti vysokých škol ČR, na svém zasedání 13. – 15. září 2010.

Pro hodnocení DSP na Lékařské fakultě v Plzni Univerzity Karlovy v Praze (dále LFP) jmenovala AK účelovou pracovní skupinu (dále ÚPS) ve složení: prof. MUDr. Anna Vašků, CSc., LF MU, předsedkyně, MUDr. Jan Mareš, CSc., 3. LF UK, prof. MUDr. Jaroslav Veselý, CSc., LF UP, doc. MUDr. Martin Vokurka, CSc., 1. LF UK.

AK měla pro hodnocení následující podklady:

- sebehodnotící zprávu a další materiály, zpracované a předložené v písemné a/nebo elektronické formě;
- informace přístupné na webových stránkách LFP;
- poznatky získané návštěvou fakulty dne 17. května 2013;
- publikační aktivity členů oborových rad a školitelů za posledních 5 let a citační ohlas získaný z databáze SCOPUS, WoS a SCI.

Za ÚPS se jednání na LFP dne 17. května 2013 zúčastnili všichni její členové.

Za vedení fakulty se jednání zúčastnili: Doc. MUDr. Boris Kreuzberg, CSc. děkan fakulty, prof. MUDr. Vladislav Třeška, DrSc., proděkan pro vědu a výchovu a Bohumila Černá, referentka oddělení pro vědu a vzdělání.

Děkan LFP doc. Kreuzberg úvodem setkání stručně představil historii a současnost lékařské fakulty i výuky doktorských studijních programů. V současné době je na LFP uskutečňováno 19 doktorských studijních programů akreditovaných se čtyřletou standardní dobou studia (teoretických i klinických).

V souladu s opatřením rektora pokračují práce na dokončení procesu digitalizace archivu disertačních prací. Děkan konstatoval, že jedině otevřený kompletní informační systém zajistí harmonizaci kvality výuky DSP v rámci celé ČR. Velmi ocenil praxi Masarykovy univerzity, která pravidelně kontroluje texty kvalifikačních prací na plagiátorství.

Za účasti všech zúčastněných byla dále pod vedením prof. Vašků diskutována tato témata:

1. Obecné informace ke studijním oborům

1. 1. V 19 studijních programech studuje/studovalo v posledních 5 letech celkem 242 studentů, z toho 72 (30%) úspěšně skončilo své studium obhajobou.

1. 2. Akreditace studijních oborů v českém i anglickém jazyce

Všech 19 studijních programů je akreditováno pro studium v českém i v anglickém jazyce.

1. 3. Nabídka programů k celoživotnímu vzdělávání

V současné době je tato možnost na plzeňské lékařské fakultě k dispozici.

1. 4. Přehled studijních oborů a počtů studentů

| Studijní program | Prezenční | Kombinovaná | Celkem st. /5 let | Celkem 12/2012 | Obhajoby 2009- 2012 |
|--|-----------|-------------|-------------------------|-------------------|---------------------------|
| Anatomie, histologie a embryologie | 5 | 8 | 16 | 13 | 0 |
| Biochemie a patobiochemie | 0 | 5 | 6 | 5 | 0 |
| Biologie a patologie buňky | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Dermatovenerologie | 0 | 7 | 10 | 7 | 1 |
| Fyziologie a patologická fyziologie | 1 | 5 | 5 | 5 | 2 |
| Gynekologie a porodnictví | 1 | 13 | 23 | 14 | 5 |
| Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie | 0 | 10 | 11 | 10 | 1 |
| Chirurgie | 0 | 16 | 31 | 16 | 17 |
| Lékařská farmakologie | 0 | 2 | 2 | 2 | 0 |
| Lékařská mikrobiologie | 0 | 1 | 3 | 1 | 0 |
| Neurologie a psychiatrie | 3 | 6 | 15 | 9 | 3 |
| Ortopedie | 1 | 10 | 11 | 11 | 2 |
| Otorinolaryngologie | 0 | 4 | 4 | 4 | 0 |
| Patologie | 1 | 8 | 15 | 9 | 6 |
| Pediatric | 1 | 3 | 9 | 4 | 5 |
| Radiologie | 0 | 2 | 5 | 2 | 2 |
| Sociální lékařství | 0 | 4 | 10 | 4 | 3 |
| Stomatologie | 0 | 4 | 8 | 4 | 4 |
| Vnitřní nemoci | 3 | 31 | 56 | 37 | 19 |
| Celkem studentů | 14 | 139 | 242 | 157 | 72 |

2. Oborové rady

Členství jedné osoby ve více Oborových radách je vždy řádně odůvodněno. Změnu schvaluje Kolegium děkana a Vědecká rada fakulty. Většina oborových rad má členy i z jiných fakult.

| Studijní program | Garant studijního programu a předseda/ předsedkyně oborové rady |
|--|--|
| Anatomie, histologie a embryologie | Doc. MUDr. Jitka Kočová, CSc. |
| Biochemie a patobiochemie | Prof. MUDr. Jiří Kraml, DrSc. |
| Biologie a patologie buňky | Prof. RNDr. Jiří Raška, DrSc. |
| Dermatovenerologie | Prof. MUDr. Karel Pizinger, CSc. |
| Fyziologie a patologická fyziologie | Doc. MUDr. Jana Slavíková, CSc. |
| Gynekologie a porodnictví | Doc. MUDr. Zdeněk Novotný, CSc. |
| Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie | Doc. MUDr. Petr Pardiora, CSc. |
| Chirurgie | Prof. MUDr. Vladislav Třeška, DrSc. |
| Lékařská farmakologie | Doc. RNDr. Eva Kmoníčková, CSc. |
| Lékařská mikrobiologie | Doc. Ing. Zdenek Zloch, CSc. |
| Neurologie a psychiatrie | Prof. MUDr. Zdeněk Ambler, DrSc. |
| Ortopedie | Prof. MUDr. Karel Koudela, CSc. |
| Otorinolaryngologie | Doc. MUDr. Jaroslav Slípka, CSc. |
| Patologie | Prof. MUDr. Michal Michal |
| Pediatric | Prof. MUDr. Jiří Kobr, Ph.D. |
| Radiologie | Doc. MUDr. Boris Kreuzberg, CSc. |

3. Školitelství

3. 1. Výběr školitelů

Jmenování školitelů a školitelů konzultantů se řídí usnesením VR LFP. Oborová rada navrhuje prostřednictvím předsedy OR školitele/školitele konzultanta ke schválení na jednání Kolegia děkana. Pokud navržený není habilitován, musí návrh obsahovat odborný životopis a přehled publikační aktivity uchazeče. V případě habilitovaných pracovníků je po schválení KD uchazeč zařazen na oficiální veřejný seznam školitelů. Také externí školitelé jsou uvedeni na aktualizovaném seznamu. Pokud uchazeč není habilitován, musí návrh projednat a schválit VR LFP. V rámci návrhu se uvádí aktuální vědecký výkon potenciálního školitelů. Zápisy z vědecké rady k této věci jsou k dispozici.

Základním kritériem odbornosti jsou vědecké výsledky (publikační činnost), významnou roli hrají časové možnosti a vytížení školitele. Stejná odborná kritéria platí pro školitele i školitele konzultanta, školitel musí být v pracovním poměru k LFP, školitel konzultant nemusí.

Aktuální seznam školitelů je zveřejněn na webu fakulty. Tlak na publikační aktivitu školitelů je v současnosti velmi vysoký i vzhledem k scientometrickému hodnocení fakult při přidělování dotací (RIV). Těmto aspektům údajům musí odpovídat i podmínky vyhlášeného přijímacího řízení. Některé oborové rady mají externí členy, zejména dermatovenerologie (4), gynekologie a porodnictví (3), vnitřní nemoci (3) a stomatologie (1).

3.2. Maximální počet studentů na jednoho školitele

Počet studentů na jednoho školitele je omezen na pět. Vyšší počet studentů na 1 školitele podléhá schválení Kolegia děkana a Vědecké rady LF.

3. 3. Odměna pro školitele

Výše odměny školitele je stanovena opatřením rektora UK, pohybuje se ve výši cca 40.000,- Kč, pokud student dokončí studium během 4 let.

4. Studenti, výuka, výzkumná činnost

Za velmi důležitou součást zajištění vědecké činnosti studentů v doktorských studijních programech považuje fakulta oblast podpory vědecké činnosti. V roce 2012 fakulta disponovala 52 088 000 Kč na financování vědy a výzkumu. Při návrhu témat disertačních prací jsou přímo uvedeny granty, z jejich dotací budou studenti pracovat při řešení příslušného grantového projektu. V roce 2012 byl v rámci programu PRVOUK na UK schválen v Plzni projekt P36 („Náhrada, podpora a regenerace některých životně důležitých tkání a orgánů „, 2011-2015, dotace na rok 2012 ve výši 14 250 000 Kč). Z účelové podpory MŠMT VaV-Specifický vysokoškolský výzkum čerpala fakulta 4 559 000 na specifický výzkum a 672 000,-Kč na projekty GAUK.

4. 1. Společná výuka studentů DSP

Společná výuka jako taková není organizována. V prvních ročnících se ale student v jednotlivých oborových radách setkává s úvodem k pořizování rešerší, se základy statistiky, prací s vědeckými informacemi a nacvičuje techniku psaní publikací. Za jednotlivé výukové segmenty dostávají studenti zápočty.

Pro 2. ročníky je připraven cyklus odborných seminářů ukončený zápočtem. Výuka je povinná pro všechny studenty doktorského studia, tj. studující v prezenční i kombinované formě. Před začátkem semináře se provádí prezenze. Student je povinen absolvovat nejméně 80 %

vypsanych seminářů (včetně účastí na fakulních konferencích) a naučí se zde formulovat základní vědecké problémy, diskutovat o nich a prezentovat výsledky své dosavadní výzkumné práce.

4.2. Finanční podpora studentů

V prvním roce studia činí výše doktorandského stipendia v prezenční formě a ve všech studijních programech 6.660,- Kč měsíčně. Pro studenty prvního ročníku existuje také forma mimořádného stipendia děkana. Výše stipendia pro 2. a vyšší ročníky studia se pohybuje okolo 10.000,- Kč.

Studenti dále mají možnost čerpat finanční prostředky z grantů, projektů specifického vysokoškolského výzkumu a prostředků z institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace UK (do programu Prvok je zapojeno 97 % studentů prezenční formy DSP).

4.3. Financování nákladů na výzkum studenta

Při vyhlášení přijímacího řízení do DSP je vyžadováno prohlášení OR, že dané téma je finančně pokryto (granty, provozní prostředky pracoviště, institucionální výzkum UK, SVV).

Mezi stávající projekty, granty a další zdroje sloužící k podpoře studentů DSP lze jmenovat některé projekty, které jsou významné z hlediska fakulty a Univerzity Karlovy. Patří mezi ně projekt PRVOUK P37/1-12, který významně podporuje vědecké kolektivy celé lékařské fakulty a jsou do něj zahrnuti i studenti DSP. Podobně je významný projekt Specifického vysokoškolského výzkumu, který sdružuje všechny studenty do 4 vědecko-výzkumných skupin. Podpora vědeckých a výukových aktivit, na kterých se studenti DSP podílí, vychází z projektu Fondu rozvoje vysokých škol. Dále je vědecká činnost studentů DSP finančně podpořena jednotlivými výzkumnými projekty grantových agentur (Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví České republiky, Grantové agentury České republiky, Grantové agentury Univerzity Karlovy a dalších, celkem např. v roce 2012 56 projektů našich i zahraničních v celkové hodnotě 100 mil. Kč). Navíc řada studentů DSP v rámci svých pracovišť byla zapojena do mezinárodních projektů (např. Purstem, HEPIN I, projekty v oblasti neurověd a řada dalších).

4.4. Procentuální neúspěšnost studentů DSP

Je přibližně 23 %. Obligátní důvody: mateřská dovolená se změnami priorit, zájem spíše o klinickou praxi nežli o vědeckou činnost. Některé obory, zejména teoretické, uvádějí také generační výměnu akademických pracovníků a nedostatek grantových projektů.

4.5. Počet neúspěšných obhajob disertačních prací

Počet neúspěšných obhajob je velice nízký, pohybuje se v řádu jednotek za rok. Každá disertace prochází tzv. vnitřní oponenturou dvou na studentovi nezávislých pracovníků z oboru před tím, než je práce definitivně odevzdána. Tento proces napomáhá odfiltrovat případné chyby.

4.6. Počet neúspěšně složených státních doktorských zkoušek

Počet neúspěšně složených státních doktorských zkoušek je také velice nízký. Příprava zajištěna konzultacemi se školitelem.

4.7. Publikační kritéria pro studenty DSP

Na LFP jsou stanovena jednotná kritéria pro publikační činnost studentů DSP ve všech oborech, která se budou u nově přijatých studentů zvyšovat na 3 originální články s IF, z toho jeden prvoautorský.

Před připuštěním k obhajobě disertační práce musí student odevzdat podklady, které prokazují, že je prvním autorem minimálně dvou původních prací a prvním autorem nebo spoluautorem jedné práce v časopise s IF. Důraz je kladen na kvalitu článků (neakceptují se kasuistiky a přehledové články) a na souvislost s tématem disertační práce.

5. Kontrola prací, posudků, studijní dokumentace o průběhu studia, publikační činnosti

Členové účelové pracovní skupiny zkontrolovali celkem asi 20 disertačních prací. U většiny konstatuje dobrou formální i obsahovou úroveň disertačních prací, publikovaných především

v klasické formě. Také jazyková úroveň prací je dobrá. Přesto se zdá, že kvalita prací je v různých oborových radách různá; vyšší se zdá být v klinických oborových radách, čemuž odpovídá i počet úspěšných obhajob.

6. Závěry

Lékařská fakulta v Plzni Univerzity Karlovy v Praze provádí analýzu silných a slabých stránek studia a snaží se na zjištěné skutečnosti rychle reagovat. Mezi silné stránky studia řadí úspěšnost studentů doktorských studijních programů při prezentacích výsledků své výzkumné práce na vědeckých konferencích a především jejich velmi dobré uplatnění ve vědecko-výzkumné praxi.

Při analýze slabších stránek studia je možné konstatovat několik faktorů: je to relativně nižší počet studentů DSP, kteří se hlásí do prezenčního studia jak v klinických, tak teoretických studijních oborech. Z faktorů, které daný stav podmiňují, je možné jmenovat generační výměnu akademických pracovníků v některých oborových radách, nezanedbatelný počet externistů v nich a také obligátně nižší motivaci studentů absolvovat doktorské studium v teoretických oborových radách a v prezenční formě.

Doktorské studijní programy jsou na Lékařské fakultě v Plzni dobře zorganizovány a vedeny. AK nenarazila na větší pochybení formální ani obsahová v žádné oborové radě.

Doporučit by bylo možno zvýšit podíl studentů prezenční formy studia (pouze 9%) oproti kombinované, ale stávající stav jistě reflektuje vyšší zájem studentů o studium v klinických oborech a to při dostatečně vysokém klinickém úvazku.

AK také doporučuje fakultě zvážit další uskutečňování studijního oboru Biologie a patologie buňky, který nemá za posledních 5 let ani jednoho studenta ani jednoho absolventa.

7. Závěry k akreditaci studijních programů:

a) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Anatomie, histologie a embryologie, Biochemie a patobiochemie* uskutečňovaného ve spolupráci s Fyziologickým ústavem, Ústavem molekulární genetiky a Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, *Dermatovenerologie, Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie, Lékařská mikrobiologie* na 4 roky.

b) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Anatomy, Histology and Embryology, Biochemistry and Patobiochemistry* uskutečňovaného ve spolupráci s Fyziologickým ústavem, Ústavem molekulární genetiky a Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR, *Dermatovenerology, Hygiene, Preventive Medicine and Epidemiology, Medical Microbiology* s výukou v anglickém jazyce na 4 roky.

c) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Fyziologie a patologická fyziologie, Gynekologie a porodnictví, Chirurgie, Neurologie a psychiatrie, Ortopedie, Patologie, Pediatrie, Sociální lékařství, Stomatologie, Vnitřní nemoci* na 8 let.

d) AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace doktorských studijních programů *Dentistry, Gynaecology and Obstetrics, Internal Medicine, Neurology and Psychiatry, Orthopaedics, Paediatrics, Pathology, Physiology and Pathological Physiology, Social Medicine, Surgery* s výukou v anglickém jazyce na 8 let.

Příloha: Rozhovor se studenty doktorského studia

Zástupci ÚPS hovořili se třemi studenty doktorských studijních programů: dvěma studenty prezenční formy studia a jedním studentem studujícím v kombinované formě studia.

MUDr. Tomáš Svoboda – studijní program vnitřní nemoci – kombinovaná forma – 1. roč.

MUDr. Jindřich Branžovský – studijní program patologie - prezenční forma – 1. roč.

MUDr. Miroslava Čedíková – studijní program anatomie, histologie a embryologie - prezenční forma – 3. roč.

Studenti dobře odpověděli na otázky týkající se cílů jejich práce, možností školy při realizaci publikací apod. Všichni tito studenti se účastní řešení grantových projektů. Dr. Tomáš Svoboda má jako dvouatestovaný hematolog úvazek na klinice (1,0). V roce 2012 publikoval jednu spoluautorskou publikaci s IF k tématu své disertační práce. MUDr. Branžovský publikoval v roce 2012 a 2011 dvě spoluautorské impaktové publikace se zahraničními kolegy. MUDr. Čedíková má t.č. jednu spoluautorskou publikaci ve WoS k tématu své disertační práce. Všichni tito studenti jsou velmi spokojeni se svým studiem a vysoce se identifikují se zájmy své alma mater.